

103184

SAMENVATTING

Instemmingsgeschil OER-en HBO

De deelraad heeft geweigerd in te stemmen met de gemeenschappelijke major van twee opleidingen in de OER-en van het studiejaar 2005-2006. In verband met de uitsluiting van het instemmingsrecht ten aanzien van de inhoud en studielast van de opleiding als genoemd in art. 7.13 lid 2 onder a, b en e WHW, behoort een wijziging van de programmering voor wat betreft de vaststelling van de onderdelen van de opleiding en de studielast van een of meer onderdelen van de opleiding, niet tot het instemmingsrecht van de deelraad. Wijzigingen in de programmering die hun weerslag hebben op de volgtijdelijkheid van de tentamens en de volgorde waarin gelegenheid wordt geboden tentamens af te leggen, behoren wel tot het instemmingsrecht van de deelraad.

Het is de Commissie gebleken dat de deelraad eerst ter zitting duidelijk heeft aangegeven dat hij mede niet heeft ingestemd met de OER-en omdat de logische volgorde in de vakkenopleiding en dus de volgtijdelijkheid van de tentamens in de war is geraakt. Nu de deelraad dit argument niet eerder aan zijn instemmingsweigering ten grondslag heeft gelegd, is de Commissie van oordeel dat het College van Bestuur niet kan worden aangewreven dat het dit argument onvoldoende zou hebben meegewogen. Voorts overweegt de Commissie dat de directeur bij aanvang van het studiejaar 2005-2006 is overgegaan tot uitvoering van de omstreden OER-en en de deelraad zich daar niet tegen verzet heeft door middel van een vordering bij de kantonrechter. Ter zitting heeft de deelraad daarover verklaard dat het voor hem van belang was dat het onderwijs gewoon door kon gaan.

Gelet op het beperkte instemmingsrecht van de deelraad, het gegeven dat de deelraad niet bij aanvang heeft duidelijk gemaakt dat het hem mede ging om de volgtijdelijkheid van de tentamens en de deelraad zich niet heeft verzet tegen uitvoering van de omstreden OER-en, is de Commissie van oordeel dat er geen grond is voor het oordeel dat het instellingsbestuur niet in redelijkheid tot de voorgestelde OER-en heeft kunnen komen. Een dergelijk oordeel zou ook geen recht doen aan de werkelijkheid en zelfs in strijd zijn met de belangen van de studenten die er immers op moeten kunnen vertrouwen dat zij het gehele studiejaar een opleiding hebben gevolgd op basis van een rechtens geldende OER.

Het instellingsbestuur heeft bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid tot zijn voorstel kunnen komen.

103184

UITSPRAAK

in het geding tussen:

het College van Bestuur van de Hogeschool A, gevestigd te B, verzoeker, hierna te noemen het instellingsbestuur dan wel het College van Bestuur
gemachtigde: mr. W.E. Pors

en

de Hogeschoolmedezeggenschapsraad van de A, verweerder, hierna te noemen de HMR
gemachtigde: mr. M. van Leeuwen-Scheltema

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij verzoekschrift met bijlagen van 20-04-2006, per fax ingekomen op 20-04-2006 en aangevuld d.d. 11-5-2006 en 14-6-2006, heeft het College van Bestuur een instemmingsgeschil aan de Commissie voorgelegd met betrekking tot de Onderwijs- en examenregelingen 2005-2006 (hierna te noemen OER) van opleidingen van de School C van de Hogeschool A, hierna te noemen de School C.

De HMR heeft een verzoekschrift met bijlagen ingediend, ingekomen op 02-06-2006.

De mondelinge behandeling vond plaats op 20-6-2006.

Het College van Bestuur werd vertegenwoordigd door zijn gemachtigde, vergezeld van D, secretaris College van Bestuur en E, directeur School C.

De HMR werd vertegenwoordigd door F, voorzitter HMR, G, voorzitter Schoolmedezeggenschapsraad C, H, secretaris Schoolmedezeggenschapsraad C, I, lid DB SMR en J, ambtelijk secretaris HMR

Het College van Bestuur heeft een pleitnotitie overgelegd.

De HMR heeft een pleitnotitie overgelegd.

De inhoud van voornoemde stukken geldt als hier herhaald en ingelast.

2. DE FEITEN

De Commissie gaat op grond van de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht uit van de volgende, als gesteld en niet of onvoldoende weersproken en door de Commissie in deze procedure relevant geachte, tussen partijen vaststaande feiten.

De School C verzorgt 4 bacheloropleidingen, namelijk:

- K te L
- M te N
- O te P
- Q te P

De directeur School C heeft de SMR verzocht in te stemmen met de OER-en van de 4 opleidingen, waarin voor de opleiding K en de opleiding M enerzijds en voor de opleiding O en de opleiding Q anderzijds, voorzien is in gemeenschappelijke majors.

Omdat de SMR het niet eens is met de gemeenschappelijke majors, heeft hij geweigerd daarmee in te stemmen. Tussen de directeur van de School en de SMR is overleg gevoerd dat niet tot de vereiste instemming leidde. Vervolgens heeft de directeur het geschil voorgelegd aan het College van Bestuur dat het geschil heeft voorgelegd aan de Commissie.

Hangende het geschil heeft de directeur de gemeenschappelijke major van de opleiding Q en de opleiding O laten vervallen, zodat dit onderdeel van het geschil door intrekking van het bestreden besluit, is opgelost en geen behandeling behoeft.

3. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Het College van Bestuur geeft aan dat de SMR instemming heeft onthouden in verband met een onderwerp waarop hij geen medezeggenschapsrechten heeft of kan invoeren.

De medezeggenschap op decentraal niveau is beperkt tot de invulling van het format van de OER-en dat op hogeschoolniveau is vastgesteld. Het geschil betreft de inhoud van de opleiding aangezien het gaat om de vraag of de opleiding K in een gezamenlijke major met de opleiding M mag worden ondergebracht. Over de onderwijsinhoudelijke onderdelen van de OER als bedoeld in artikel 7.13 lid 2 onder a en b WHW heeft de SMR ingevolge artikel 10.20 onder e WHW geen rechten. Over de keuze voor het in voltijdse, deeltijdse dan wel duale vorm verzorgen van het onderwijs en de volgtijdelijkheid van de tentamens en de momenten waarop deze worden afgelegd, heeft de SMR geen opmerkingen gemaakt.

Ten aanzien van de inhoud van de voorgestelde OER-en geeft het College van Bestuur aan dat de Opleidingscommissies over de OER-en hebben geadviseerd en dat die adviezen door de directeur zijn meegewogen. Voorts heeft de Raad van Advies van de School, bestaande uit externe leden uit het beroepenveld, zich positief uitgelaten over het OER.

Volgens het College van Bestuur is de beslissing van de directeur om de opleidingen onder te brengen in een gemeenschappelijke major een beslissing die geheel los staat van de vaststelling van de OER: immers, het format-OER geeft aan wanneer opleidingen kunnen worden ondergebracht in een gezamenlijke major, namelijk indien twee of meer opleidingen 50% of meer van hun inhoud gezamenlijk hebben. Dit betekent dat de beslissing tot een gezamenlijke major pas kan worden genomen nadat de inhoud van het onderwijs en de overige inrichting van de opleiding is vastgesteld en nadat voor die opleiding een OER is vastgesteld.

De HMR heeft daartegen aangevoerd dat de SMR instemmingsrecht heeft ten aanzien van de invulling van het format van de OER op decentraal niveau. Dit instemmingsrecht heeft op grond van artikel 7.13 lid 2 onder i jo artikel 10.20 onder e WHW betrekking op de inrichting van de opleidingen, zoals per opleiding neergelegd in de OER. De HMR stelt onder verwijzing naar de wetsgeschiedenis en het wetsontwerp Wet op het hoger onderwijs en onderzoek (WHOO) dat het onderbrengen van opleidingen in een gezamenlijke major de inrichting van de opleidingen betreft zodat terecht geweigerd is instemming te verlenen. De directeur en de SMR hebben voornamelijk gediscussieerd over de vraag of de SMR al dan niet instemmingsrecht heeft, hetgeen neerkomt op een interpretatiegeschil, en men is niet toegekomen aan een inhoudelijke discussie zodat er ook geen sprake kan zijn van een instemmingsgeschil en het College van Bestuur in zijn verzoek niet-ontvankelijk is.

Subsidiair stelt de HMR dat de instemmingsweigering van de SMR verband houdt met het feit dat de inrichting van de gemeenschappelijke major met 120 credits, niet in goed overleg met de betrokken docenten heeft plaatsgevonden. De gezamenlijke major voor K en M geldt ook voor de 2 opleidingen zoals die in de School in R worden verzorgd. Het onderwijsontwikkelteam, bestaande uit vakdocenten van R, L en N, die op dat moment ruimte beschikbaar hadden, heeft de programma's voor de verschillende modules ontwikkeld. Zo kon het gebeuren dat docenten in L en N een onderwijsprogramma voor de major kregen opgedragen bij de ontwikkeling waarvan zij of hun naaste collega's nooit betrokken zijn geweest. De SMR is niet per definitie tegen een gezamenlijke major maar meent dat deze tot stand moet komen op basis van goede argumenten en via de weg van de geleidelijkheid en op basis van samenwerking tussen docenten van de twee opleidingen. Door de gemeenschappelijke major is de inrichting van de opleidingen K en M op onderdelen uit balans gebracht. Het inhoudelijke gesprek over de knelpunten is door de directeur uit de weg gegaan met de mededeling dat de SMR geen instemmingsrecht heeft.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

De bevoegdheid en de ontvankelijkheid

De instelling is aangesloten bij deze Commissie.

Het geschil heeft betrekking op de vaststelling van de Onderwijs- en Examenregelingen van twee opleidingen van de School C. Op grond van artikel 10.20 aanhef en onder e WHW heeft de HMR een wettelijk instemmingsrecht ten aanzien van onderdelen van de OER-en. Het instemmingsrecht van de HMR ten aanzien van de OER-en is in artikel 32.1 aanhef en onder o van het medezeggenschapsreglement geformuleerd als een instemmingsrecht ten aanzien van een voorgenomen besluit tot :

'Vaststelling of wijziging van de onderwijs- en examenregeling, bedoeld in artikel 7.13 van de wet (lees WHW), met uitzondering van de onderwerpen bedoeld in artikel 7.13, tweede lid, onder a tot en met g van de wet, met inbegrip van de vaststelling of wijziging van de onderwijskundige doelstellingen van de instelling en van de kaders van de decentrale delen van de onderwijs- en examenregeling;'

Op grond van artikel 10.25 jo artikel 43.7 medezeggenschapsreglement oefent de SMR tegenover de directeur van de School het instemmingsrecht uit voor zover het aangelegenheden betreft die de School in het bijzonder aangaan en de desbetreffende bevoegdheden aan de directeur van de School zijn toegekend.

Nadat overleg was gevoerd en via het College van Bestuur was bemiddeld tussen de directeur en de SMR, heeft de directeur de SMR bij brief van 01-02-2006 een laatste maal verzocht in te stemmen met de voorgestelde OER-en. Nu de SMR heeft geweigerd de vereiste instemming te verlenen en de

directeur het geschil conform artikel 10.27 lid 3 WHW heeft voorgelegd aan het College van Bestuur en dit laatste het geschil tijdig aan de Commissie heeft voorgelegd, is de Commissie bevoegd van het geschil kennis te nemen en is het College van Bestuur ontvankelijk in zijn verzoek. Het gegeven dat door de directeur dan wel het College van Bestuur over de OER-en geen inhoudelijke discussie met de SMR dan wel de HMR zou zijn gevoerd, maakt dit niet anders.

Toetsingskader

Op grond van artikel 10.28 lid 3 WHW dient de Commissie te beoordelen of het instellingsbestuur bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid tot de voorgestelde OER-en heeft kunnen komen.

Het geschil

Het omstreden voorstel heeft betrekking op de gemeenschappelijke major van de opleidingen K en M in de OER-en van het studiejaar 2005-2006. Het is de Commissie voldoende gebleken dat aan het instemmingsgeschil een verschil van mening met betrekking tot het bepaalde in artikel 10.20 aanhef en onder e WHW en artikel 32.1 aanhef en onder o van het medezeggenschapsreglement ten grondslag ligt. Dit verschil van mening komt neer op een interpretatiegeschil. Met betrekking tot de vraag of kan worden gezegd dat de vorming van de gemeenschappelijke major al dan niet een onderdeel van de OER-en is waarop de SMR instemmingsrecht heeft en de SMR zijn instemming al dan niet om die reden kan weigeren, is van belang te weten om welke redenen precies de SMR heeft geweigerd met de OER-en in te stemmen. Dienaangaande overweegt de Commissie dat eerst uit het verhandelde ter zitting is gebleken dat de SMR heeft geweigerd in te stemmen met de voorgestelde OER-en omdat de docenten naar zijn mening te weinig betrokken zijn geweest bij de programmering van de gezamenlijke major. Het College van Bestuur heeft uitgelegd dat de reden daarvan verband houdt met de schaalvergroting en concentratie in het Hoger beroepsonderwijs. Het College van Bestuur heeft na de fusie verdere invulling aan dat proces gegeven en ervoor gekozen hogeschoolbreed dezelfde opleidingen aan te bieden. Volgens de SMR is het echter niet zo dat er voor de twee opleidingen (M en K) al 50% van de majors gemeenschappelijk was maar wel dat er naartoe gewerkt is dat er een gemeenschappelijke major zou komen. Als voorbeeld is ter zitting genoemd het feit dat het leerbedrijf van de opleiding M in N van 9 studiepunten naar 20 studiepunten is gegaan omdat de opleiding K in L daarvoor 20 studiepunten had. De logische volgorde in de vakkenopleiding is volgens de SMR door de gewijzigde programmering ook in de war geraakt, hetgeen tot veel praktische problemen leidt. Het maakt volgens de SMR veel uit of een bepaalde module in periode 1 of in periode 5 wordt aangeboden.

In verband met de uitsluiting van het instemmingsrecht ten aanzien van de inhoud en studielast van de opleiding als genoemd in artikel 7.13 lid 2 onder a, b en e WHW, is de Commissie van oordeel dat een wijziging van de programmering voor wat betreft de vaststelling van de onderdelen van de opleiding en de studielast van een of meer onderdelen van de opleiding, niet tot het instemmingsrecht van de SMR kan worden gerekend. Dergelijke wijzigingen behoren tot de adviesbevoegdheid van de Opleidingscommissies als bedoeld in artikel 10.3c WHW. De opleidingscommissies zijn verplicht hun adviezen over de OER-en ter kennis te brengen aan de SMR en het staat de SMR vrij daarover met de Opleidingscommissies in overleg te treden en zijn standpunt kenbaar te maken.

Anders is het voor wat betreft wijzigingen in de programmering die hun weerslag hebben op de volgtijdelijkheid van de tentamens en de volgorde waarin gelegenheid wordt geboden tentamens af te leggen. Deze onderwerpen behoren wel tot het instemmingsrecht van de SMR zodat de SMR in beginsel om die redenen zijn instemming kan onthouden.

Het is de Commissie echter gebleken dat de SMR eerst ter zitting duidelijk heeft aangegeven dat hij mede niet heeft ingestemd met de OER-en omdat de logische volgorde in de vakkenopleiding en dus de volgtijdelijkheid van de tentamens in de war is geraakt. Nu de SMR dit argument niet eerder aan zijn instemmingsweigeren ten grondslag heeft gelegd, is de Commissie van oordeel dat het College van Bestuur niet kan worden aangewreven dat het dit argument onvoldoende zou hebben meegewogen. Voorts overweegt de Commissie dat de directeur van de School bij aanvang van het studiejaar 2005-2006 is overgegaan tot uitvoering van de omstreden OER-en en de SMR zich daar niet tegen verzet heeft door middel van een vordering bij de kantonrechter tot naleving door het instellingsbestuur van de verplichtingen jegens de SMR als bedoeld in artikel 10.33 WHW. Ter zitting

heeft de SMR daarover verklaard dat het voor hem van belang was dat het onderwijs gewoon door kon gaan.

Gelet op het beperkte instemmingsrecht van de SMR, het gegeven dat de SMR niet bij aanvang heeft duidelijk gemaakt dat het hem mede ging om de volgtijdelijkheid van de tentamens en de SMR zich niet heeft verzet tegen uitvoering van de omstreden OER-en, is de Commissie van oordeel dat er geen grond is voor het oordeel dat het instellingsbestuur niet in redelijkheid tot de voorgestelde OER-en heeft kunnen komen. Een dergelijk oordeel zou ook geen recht doen aan de werkelijkheid en zelfs in strijd zijn met de belangen van de studenten die er immers op moeten kunnen vertrouwen dat zij het gehele studiejaar een opleiding hebben gevolgd op basis van een rechtens geldende OER.

Aldus komt de Commissie op die gronden tot het oordeel dat het instellingsbestuur bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid tot zijn voorstel heeft kunnen komen.

Ten slotte beveelt de Commissie het instellingsbestuur aan dat de directeur met de SMR het nodige overleg over de OER-en voert voor wat betreft de volgtijdelijkheid van de tentamens en de volgorde waarin gelegenheid wordt geboden tentamens af te leggen.

De Commissie merkt daarbij op dat het College van Bestuur ter zitting heeft aangegeven dat inmiddels naar aanleiding van een tevredenheidsonderzoek onder de docenten is besloten dat voor de opleidingen slechts gemeenschappelijke competenties worden geformuleerd en de docenten dan nog de vrijheid hebben om binnen die kaders verdere invulling te geven.

5. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen is de Commissie van oordeel dat het instellingsbestuur bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid de voorgestelde OER-en 2005-2006 van de opleiding M en de opleiding K heeft kunnen handhaven.

Aldus gedaan te Utrecht op 27 juli 2006 door mr. Chr.H. Stokman-Prins, voorzitter, mr. G.J. Wubs-Postma en mr. ing. A.J.J. Megens, leden, in aanwezigheid van mr. H.E. Mertens, secretaris.

mr. Chr.H. Stokman
voorzitter

mr. H.E. Mertens
secretaris